

33.0913 משמעת הצדעה

הפקודה עודכנה ביום 29.7.2020 במסגרת חוזר תיקונים 206

1. בפקודה זו "אישיות ממלכתית" - נשיא המדינה, ראש הממשלה, יו"ר הכנסת, נשיא בית המשפט העליון, שרי ממשלה, הרבנים הראשיים לישראל, שופטים עליונים, המפכ"ל.

כללי

2. ההצדעה הינה ברכת שלום צבאית. היא הדרך בה חולק חייל כבוד לחייל אחר.

3. ההצדעה במהותה היא גם הביטוי הצבאי למתן כבוד למדינה (כולל מדינות זרות), לראשיה, לסמליה, לדגלה ולהמנונה.

4. חייבים בהצדעה:

א. כל חייל - בכפוף לאמור בפקודה זו.

ב. כל מי שמצדיעים לו - משיב בהצדעה.

5. למי מצדיעים ומתי:

א. חובה להצדיע למפקד, שדרגתו אל"ם, לפחות. מפקד יחידה בדרגת סא"ל, רשאי לדרוש נוהלי הצדעה מחמירים יותר ביחידתו (לדוגמה: הצדעה לקצינים מדרגת סגן ומעלה) ובלבד שדרישות אלו יוצגו בבירור בפתח היחידה (להלן - "מפקד הזכאי להצדעה").

ב. חובת ההצדעה, כמפורט בסעיף משנה א לעיל, הינה לחיילים כשהם לבושים מדים, בהימצאם בתוך שטח מחנה, במתקן צבאי, בכלי שיט או בכלי טיס, בכל עת שהם פוגשים במפקד, וכן אם הם פונים אליו או נפרדים ממנו.

ג. חייל המצדיע יעבור לעמידת דום וישהה במצב זה עד לקבלת רשות לעבור לעמידת נוח.

ד. היו בחדר, במחנה, במתקן, בכלי שיט או בכלי טיס מספר חיילים יחדיו והופיע מפקד הזכאי להצדעה - יפקוד החייל הראשון, שהבחין בו, בפקודת "הקשב" ויתר החיילים יעברו לעמידת "דום" ורק הגבוה בדרגה (בהיעדר כזה - החייל שנתן את פקודת "הקשב") יצדיע. החיילים ישהו במצב זה עד לקבלת רשות לעבור לעמידת נוח.

ה. מחוץ לשטח מחנה, למתקן צבאי, לכלי שיט או לכלי טיס, על חייל להצדיע בפנותו אל מפקד, כמפורט בסעיף משנה א לעיל, או בהיקראו על ידו, בתנאי ששניהם לבושים מדים.

ו. על בעל הדרגה הנמוכה יותר להקדים ולהצדיע לגבוה ממנו בדרגה וזה האחרון ישיב הצדעה.

ז. חובת ההצדעה חלה בכל שעות היום המוארות. בשעות החשיכה, יש להצדיע רק במקום שהתאורה מאפשרת זיהוי הדרגה.

ח. על חייל להצדיע לאישיות ממלכתית בכל עת שהוא פוגש בה, וכן אם הוא פונה אליה או נפרד ממנה.

ט. דגלים - דגל המדינה ודגלי מדינות זרות.

6.

א. קצינים ונגדים בשירות קבע, שדרגתם סמ"ר לפחות, יצדיעו בכל אירוע בעת הנפת דגל המדינה ודגלי מדינות זרות, או בעת הורדתם ובעת טקסים רשמיים. החייל המצדיע יפנה כשפניו לכיוון הדגל.

ב. במקרים המפורטים בסעיף א לעיל, חיילים בשירות חובה שדרגתם סמ"ר, לכל היותר, יעברו ל"דום".

ג. בעלות חייל על סיפון אניית צי מלחמתי, בה מונף דגל חיל הים או דגל של צי זר וברדתו, יפעל כמפורט להלן:

1) בעלותו על המשטח העליון של הכבש יפנה לכיוון הדגל ויצדיע.

2) בעת ירידה מן האניה, יפנה לכיוון הדגל ויצדיע.

ד. הצדעה עם דגל נישא מבוצעת בעת טקסים בלבד.

ה. בצעידה ובעמידה יורכן הדגל לזווית של 45 מעלות.

המנון, תרועת כבוד ותרועת הצדעה

.7

א. קצינים ונגדים בשירות קבע, שדרגתם סמ"ר לפחות, יצדיעו בשעת השמעת ההמנון הלאומי או ההמנון של מדינה זרה, בעת תרועת הכבוד או תרועת ההצדעה.

ב. בעת השמעת המנון, חיילים בשירות חובה שדרגתם סמ"ר, לכל היותר, יעברו ל"דום" בלי להצדיע.

ג. כשההמנון מושמע ברדיו, בטלוויזיה, במועדון או במקום מגורים אין חובה להצדיע.

8. קצינים ונגדים בשירות קבע, שדרגתם סמ"ר לפחות, יצדיעו בעת ירי "מטחי כבוד" (מהמטח הראשון עד האחרון), יתר הנוכחים יעברו לדום בלי להצדיע.

מוזמנים ומשקיפים בטקסים

.9

א. הופעת האישיות המרכזית:

1) בהתקרב האישיות המרכזית, המשתתפת במסדר, תושמע תרועת "הקשב". לתרועת "הקשב יקומו כל החיילים.

2) כשהאישיות המרכזית תופסת את מקומה על בימת הכבוד או על קו ההצדעה, יושמעו תרועת הצדעה או תרועת כבוד, או שינוגן ההמנון הלאומי, בהתאם למקרה.

ב. טקסים באולם סגור :

- 1) בעת קיום טקס רשמי באולם סגור (לרבות אולם ספורט, אצטדיון וכד'), עם כניסתם או עזיבתם של אישיות ממלכתית או האישיות המרכזית בטקס, אם היא צבאית, כשדרגתה אל"ם, לפחות - על כל החיילים הנוכחים במקום, לעמוד במקומם בעת שתושמע קריאת "הקשב". אין צורך בהצדעה ובחבישת כומתות.
- 2) במקרה שמספר אישים מרכזיים נכנסים או עוזבים, לסירוגין, יש לקום לכבוד כל אחד מהם בנפרד, בעת שתושמע קריאת "הקשב".
- 3) הנוכחים יעמדו עד שתתפוס האישיות המרכזית את מקומה או תעזוב את האולם הטקס.
- 4) האמור לעיל אינו חל על מקרים בהם האישיות מגיעה למקום הטקס באופן פרטי, שלא בעקבות תפקידה, ומתיישבת בקהל, להוציא - נשיא המדינה, יו"ר הכנסת, ראש הממשלה והרמטכ"ל.
- 5) חיילים וקצינים המתייצבים במהלך הטקס בפני אחד האישים, המנויים בסעיף קטן 1 לעיל, יחבשו כומתה ויצדיעו, הן בהתייצבותם והן בפרידתם.

בתי דין

10. כל חייל יצדיע לסמל ולדגל בבית דין צבאי או בבית משפט אזרחי, בכניסה לאולם וביציאה ממנו.

טקסי לוויה או אזכרה

11. קצינים ונגדים בשירות קבע, שדרגתם סמ"ר לפחות, יצדיעו בעת לוויה, בעת אזכרה צבאית, בעת שחיילי משמר הכבוד מדגלים נשקם, בעת השמעת תרועת אבל או בעת הורדת דגל המדינה לחצי התורן.

כלי רכב

12. ההצדעה תיעשה לפני הכניסה לכלי הרכב, כשמדובר במפקד הזכאי להצדעה הנמצא ברכב.

חריגים

13. בעת פעילות שדה (מבצעים ואימונים) :

א. החייל יצדיע, רק כשמצבו מאפשר זאת, בהצלב או בהכתף ובתנאי שאין ההצדעה מפריעה לביצועו של התרגיל בו הוא עוסק.

מפקדות :

ב. בתוך משרד, מחסן וכד', שהחייל עובד בהם בכפוף למפקד שזכאי להצדעה, יצדיע החייל מידי יום ביומו, רק בעת התייצבותו או בפוגשו את המפקד לראשונה ובשאר היום יהיה פטור מלהצדיע למפקד לו הוא כפוף.

מפקדים בסיורי ביקורת :

ג. בעת שקבוצת מפקדים מבקרת ביחידה, ישיב הצדעה מפקד היחידה או הקצין הבכיר הנלווה אל המפקדים.

הצדעה לשני מפקדים או יותר :

ד. הצדעה לשני מפקדים או יותר, ישיב המפקד הגבוה יותר בדרגה, אם המפקדים הם בעלי אותה דרגה, ישיב המפקד הקרוב יותר לחייל המצדיע.

הצדעה בחו"ל :

ה. חייל בחו"ל, במסגרת תפקידו, בעת היותו לובש מדים, יצדיע לזכאי להצדעה לפי משטר ההצדעה הקיים בצבא המקומי.

שערי יחידות :

ו. מאבטח שערים יצדיע לקצינים שדרגתם רס"ן, לפחות, ולנגדים שדרגתם רס"ל, לפחות.
שוטרים צבאיים:

ז. שוטרים צבאיים, בעת מילוי תפקידם, יצדיעו לקצינים ולנגדים שדרגתם רס"ל, לפחות.
מסדר צבאי:

ח. נגד בשירות קבע שדרגתו סמ"ר, לפחות, המשתתף במסדר צבאי, יצדיע בעת שתינתן הפקודה "דגל נשק".

14. סוגי ההצדעות ואופן ביצועם מפורטים בספר ת"ס - תס"ח, שהוצא על ידי אכ"א פרט-ענף משטר ומשמעת.